

Trích hồi-ký "Về Vùng Chiến-Tuyến" - Lê Xuân Nhuận

VƯỢT VÙNG CHIẾN-TUYẾN

Lâu nay tôi là người được quyền ký phiếu giữ chỗ ưu-tiên trên các chuyến bay của Hãng Hàng-Không "Air America" do Người Bạn Đồng Minh thuê bao, miễn-phí cho bắt-cứ người Viê.t-Nam nào mà chữ ký của tôi đương-nhiên công-nhận là có liên-hệ công-vụ với mình. Thế nhưng hôm nay có nhiều hành-khách phải ở lại chờ, mặc dù Hãng đã tăng-cường nhiều tàu và nhiều chuyến, vì tôi đã ký trưng-vận cho cả vợ+con của nhiều thuô.c-viên di-tản vào Sài-Gòn mà trước tình-hình nguy-cấp tôi không nỡ chối-từ.

Cảnh-nhân, cũng như công-chức và quân-nhân, đào-nhiệm khá nhiều. Tôi phải ký giấy giới-thiệu, kể cả Lệnh Công-Tác, để hơ.p-thức-hóa cho nhân-viên đưa gia đình ra đi. Đảng nào thì họ cũng đã quyết định rời bỏ nhiệm-sở rồi. Ngoài các loại tàu của Hải-Quân VNCH và các loại ghe của tư-nhân ra, các cơ-quan quốc-tế, các tổ-chức thiện-nguyện, các Hội Thánh Tin Lành của Hoa-Kỳ, v.v... cũng đã đưa đến nhiều phi-cơ và hải-thuyền để giúp cho người dân thoát ra khỏi Vùng I đang lâm nguy. Đồng-bào từ các Tỉnh Quảng-Ngãi, Quảng-Tín chạy ra, kể chuyện Việt-Cộng trả thù đối-phương và thăm-sát lương dân trong đó, khiến dân-chúng ngoài này khiếp vía, kinh hồn...

người dân thoát ra khỏi Vùng I đang lâm nguy

Tòa Tổng-Lãnh-Sự Hoa-Kỳ Rút Khỏi Miền Trung

Khoảng quá nửa đêm 27-3-1975, tôi được báo-cáo là các Thủy-Quân Lu.c-Chiến Mỹ canh gác Tòa Tổng-Lãnh-Sự Hoa-Kỳ tại Vùng I đã khóa cổng kỹ và rời khỏi tru.-sở ấy, sau khi đã chở ra khỏi nơi đó nhiều chuyến hàng đóng thùng, và từ giữa sân bên trong thì bốc lên trời một cột khói đen như ai đang đốt nhiều đồ vật gì.

Tôi gọi điện-thoạ.i đến đó, rồi đến tư-gia của các Người Bạn Đồng-Minh và những viên-chức ngoạ.i-giao Hoa-Kỳ mà tôi quen, thì hoặc đường dây bị hư, hoặc chuông có reo mà không có người trả lời ...

*

Mờ sáng hôm sau, 28-3-1975, dân-chúng bắt đầu vào hồi của tại tòa nhà vốn được gọi theo đi.a-chỉ là 52 Bạch Đằng...

Tôi chen lách đám đông vào được trong văn-phòng của Trạm Hàng-Không "Air

America". Nơi đây đang chuẩn-bị đợt hành-khách và hành-lý cuối-cùng cho một số phi-cơ bán-phản-lực và trư.c-thăng. Viên kỹ sư Phi Luật Tân, Trưởng Trạm, tuy đang bận túi-bụi nhưng không quên trao ngay chiếc chìa khóa vào phòng VIP cho tôi. Anh tưởng, như những lần trước, tôi mà đến đây là chỉ để đưa hay đón các viên-chức quan-trọng mà thôi, và lần nào tôi cũng mượn dùng phòng khách quan-nhân. Khi chỉ còn lại mấy chiếc trư.c-thăng, anh chào từ-giã tôi, rồi cùng với các nhân-viên khác dùng bình xịt xịt ra một thứ bột trắng xóa, đẩy đám đông lui ra xa khỏi phi-cơ. Xong họ bay lên, rời khỏi sân bay và trạm hàng-không đã.c-biệt này. Anh có cho tôi biết là họ bay ra tàu thủy đậu ngoài khơi.

Thế là người Mỹ đã thả.t-sự bỏ Đà Nẵng, bỏ Miền Trung, bỏ Vùng Chiến-Tuyến này rồi.

Đà Nẵng Từ-Thủ

Sáng ngày 28-3-1975, Tổng-Thống Nguyễn Văn Thiệu phái trung-tướng Lê Nguyên Khang ra Đà Nẵng họp khẩn-cấp với trung-tướng Ngô Quang Trưởng và các tướng sở-tại tại Bộ Tư-Lệnh Quân Đoàn I & Quân-Khu I để tìm giải-pháp cứu-vãn tình-hình...

Kết-quả cuộc họp của các cấp chớp-bu tại Bộ Tư-Lệnh của tướng Trưởng là tái-bố-trí lư.c-lượng để

cố-thủ Đà Nẵng: phía Bắc thì giữ đất từ Đèo Hải-Vân, phía Nam thì chặn địch từ sông Thu Bồn; một

viên tướng bảo-vệ phi-trường, một viên tướng trấn-an hải-biên, và một viên khác ổn định tình-hình nô.i-thành. Riêng tại thi.-xã Đà Nẵng thì nhân-số Quân-Cảnh cũng như các đơn-vị quân-sự thuộc quyền đã không còn nguyên, nên Quân-Khu phải thành-lập một lư.c-lượng hỗn-hợp, gồm Đi.a-Phương-Quân từ Tỉnh Thừa-Thiên vào, và Cảnh-Sát Dã-Chiến từ Tỉnh Quảng-Nam ra, có nhiệm-vu. tái-lập trã.t-tự bằng cách tuần-tiểu trên khắp mọi nẻo đường, và được quyền bắn hạ bất-cứ phần-tử nào có súng mà di-chuyển lẻ-tẻ dọc lề, như cung-cách của những cá-nhân đi khủng-bố đồng-bào mấy hôm nay.

Từ 12 giờ trưa, Đài Phát-Thanh Đà Nẵng phát đi phát lại lời tuyên-bố được thu bằng của trung-tướng Ngô Quang Trưởng, kêu gọi đồng-bào an-tâm và thề quyết tử-thủ thi.-xã này. Cũng từ giờ đó, các cấp điều-khiển của lư.c-lượng hỗn-hợp đến làm việc tại tru.-sở của Bộ Chỉ-Huy Đă.c-Khu, và các thành-viên gặp nhau tại các địa điểm đã hẹn để bắt đầu hành-quân. Kết-quả là suốt buổi chiều ngày đó tình-hình lắng yên; những kẻ đu.c-nước-béo-cò không còn đi su.c-sạo, hãm-hiếp đàn-bà con-gái, cướp của, giết người ...

Bộ Tư-Lệnh Quân Đoàn Lén Bỏ Quân-Khu

Vào khoảng 10 giờ đêm ấy, tôi nghe trên máy điện đàm thuộc hệ.-thống Cảnh-Sát có tiếng một đài gọi đài trung-ương mà không có ai trả lời. lát sau, có một đài khác cất tiếng: "Đừng gọi vô-ích, bọn chúng chạy hết cả rồi!" Tiếp theo là nhiều đài gọi nhau xôn-xao. Tôi vội can-thiệp, hỏi đài đầu tiên cần gì thì nói với tôi.

Tiếng người hồi nãy run run:

"Có một số người áo quần lô.n-xộn, súng-ống lủng-cùng, lấp-ló từ phía Hòa Cường..."

Tôi hỏi thêm thì không nghe trả lời; các đài khác cũng im luôn...

Tôi dùng điề.n-thoại quân-sự gọi đến văn-phòng và tư-thất của các giới-chức cao-cấp Quân Đoàn và Quân-Khu, và cả Đă.c-Khu, nhưng không có ai trả lời. Điề.n-thoại bưu điện cũng hết người nghe.

Tôi gọi cho các Sở, Phòng thuộc quyền, bảo đến tận nơi quan-sát tình-hình và sẵn-sàng đối-phó.

Vào khoảng sau 11 giờ đêm, trung-tá Cảnh-Sát Nguyễn Văn Long, Chánh Sở Tư-Pháp, trên đài vô-tuyến, báo cho tôi biết là đại-tá Nguyễn Xuân Lộc, Tư-Lệnh Cảnh-Lực Vùng I, cùng với các Chánh Sở khác, các Chỉ-Huy-Trưởng Cảnh-Lực Tỉnh trư.c-thuộc,

và một số đại-tá quân đội, đã lên dùng tàu Giang Cảnh rời khỏi hải-cảng Đà-Nẵng bỏ chạy ra biển rồi. Lộc nói với Long là Bộ Tư-Lệnh Quân Đoàn I đã rút đi rồi. Quân Đoàn I tức là trung-tướng Ngô Quang Trưởng. Long mời tôi đến tru.-sở để tổ-chức anh em tử thủ tại đây.

Tôi liên lạc với đại tá Lộc không được, liền chạy ra sông Hàn thì thấy quả thật một số xe Jeep xanh-trắng Cảnh-Sát, có xe của Lộc, và xe olive nhà-binh, vứt bỏ ngổn-ngang trên đường. Tôi đến tổng-hành dinh Bộ Tư-Lệnh Quân Đoàn I thì không gặp được một cấp chỉ-huy nào. Tôi đến tư-thất địa-tá Chánh-Sở I An-Ninh Quân Đội ở gần đó thì cổng đóng kín, gọi không ai trả lời.

Tôi qua Quận 3 để xem xét tình-hình chung và hiệ.n-trạng di-tàn bằng đường biển, từ bãi Mỹ Khê lên cảng Tiên Sa. Xác người bị xe cán lên còn nằm giữa đường.

Đà Nẵng Thất-Thủ

Tôi trở về Quận I, trung-tâm Đà Nẵng, vào khoảng 12 giờ khuya, thì gặp cả một thác xe ngược chiều cuộn-cuộn tuôn qua.

Mấy hôm trước đó, tôi lượn tru.c-thăng quan-sát đoàn xe di-tàn từ Huế, qua Đèo Hải-Vân, đã thấy cảnh-tượng thảm-thương; bây giờ len lách tránh né và cả đụng chạm ngay chính giữa dòng khiếp-hoảng ấy, tôi mới thấy rõ nỗi tuyê.t-vô.ng của đồng-bào và cơn bất-lực của chính mình.

Khuya ấy, Viê.t-Cộng pháo-kích vào sân bay và bến tàu. Dân-chúng vây kín lối vào sân bay, bến cảng Tổng Kho, đường ra Hải-Cảng Sâu. Tôi kiểm điểm nhân-số còn lại, liên-lạc vào Sài-Gòn xin lệnh của chuẩn-tướng Huỳnh Thới Tây, Tư-Lệnh Đă.c-Cảnh Trung-Uơng. Khi đã được phép tùy-nghị, tôi nói mấy lời giả-từ trên đài Đă.c-Cảnh, hệ.-thống truyền-tin duy-nhất của các cơ-quan Chính-Quyền còn lại tại Đà-Nẵng, cử điểm cuối cùng, cho phép thuô.c-viên tự do tìm đường ra đi.

Sáng sớm ngày 29-3-1975, Viê.t-Cộng pháo-kích bừa-bãi vào giữa đông đảo đồng-bào tu.-tập ở bến tàu và các nơi. Từ phía từng chập vang lên những tiếng súng máy, súng trường. Nhiều chiếc tàu thủy chạy lui chạy tới ngoài khơi, không dám vào bờ. Dân chúng tiếp-tục đổ qua, dùng cả lối đi ngược chiều, nên tôi không qua phi-trường, không về Quận I được nữa.

Sáng ấy, có một phi-cơ hạng nặng cất cánh vào Nam, lúc rời khỏi đất thì có nhiều người rơi xuống vì đã cố bám đeo theo.

Khoảng 10 giờ sáng thì có một toán Viê.t-Cộng xuất-hiện, nổ súng dò đường phía Ngũ Hành Sơn. Trên

này, súng đạn vứt bỏ ngổn-ngang, chiến-xa nằm im thín-thít, mấy khẩu địa.i-pháo ngổn cổ chơ-vơ; một số có súng bắn nhau để giành xuống phà; trong cảnh biến-loạn, quân cũng như dân, như rần mất đầu.

Đà Nẵng hầu như không bắn chống địch một viên đạn nào.

Tôi gọi máy về tru.-sở, cho phép địa.i-ủy Nguyễn Văn Tuyên, Chánh-Sở Nghiên+Kế, đang còn chờ lệnh tại chỗ, tiếp-tục thiêu-hủy hồ-sơ, máy-móc, và chấm dứt hoạt động của Phòng Tình-Hình, đơn-vị cuối cùng của Ngành Đă.c-Cảnh, mà cũng là của toàn-bộ Chính-Quyền Quốc-Gia tại Quân-Khu I, vùng chiến-tuyến địa đầu của Viê.t-Nam Cồ.ng-Hòa.

Vượt Vùng Chiến-Tuyến

Trong hai ngày lênh đênh trên mặt bể, để gặm nhấm nỗi hận sâu của một kẻ ba.i-binh, tôi dở chiếc cặp hồ-sơ mang theo, đọc đi đọc lại mảnh giấy lược ghi vài điểm đáng nhớ, định sẽ đưa vào nội dung của một báo-cáo đă.c-biệt mà tôi sắp làm, tóm trình thành-quả đạt được trong thời-gian tôi về Vùng Chiến-Tuyến, trong bản tổng-kết thành-quả công-tác chung, để chào mừng Ngày Cảnh-Lực Viê.t-Nam Cồ.ng-Hòa 01-06-1975:

A . Cồ.ng-Sản Viê.t-Nam"

An-Ninh:

1- Đã hạ-sát 20+ VC; bắt sống 63+ VC; chiêu-hồi 135+ VC.

2- Đã phá vỡ 10+ tổ-chức VC khủng-bố, phá-hoại, trình-sát, dân/đi.ch-vận, võ-trang tuyên-truyền, v.v...

3- Đã khai phá 5+ hầm bí-mật VC; ti.ch-thu của chúng 20+ hỏa-tiến 122 ly, 11+ AK-47, 6+ CKC, 10+ súng lục nhiều loại, 32+ lựu đạn, 3+ tấn gạo, v.v...

4- Đã bắt giữ 6+ tổ-chức tiếp-tế, 2+ đường dây kinh-tài VC; ti.ch-thu của chúng 2+ tấn gạo, 1,000+ Mỹ-kim...

5- Đã phá vỡ ổ đă.c-công VC vùng nam núi Ngũ Hành Sơn, vốn chuyên bắn sê lên phi-cơ trư.c-thăng của trung-tướng Ngô Quang Trường. Kể từ cuối năm 1973, đã tái-lập và duy-tri an-toàn 100% cho đường bay của Tư-Lệnh Quân-Khu I khắp vùng nói trên.

6- Đã thanh-toán các phần-tử đă.c-công VC nô.i-thành Đà Nẵng. Kể từ cuối năm 1973, chúng không còn cất rào thép gai định vào phá-hoại các bồn xăng dự-trữ của ta .

7- Đã chặn đứng vĩnh-viễn mọi nỗ-lực của đă.c-công VC vùng nam đèo Hải-Vân. Kể từ cuối năm 1973, chúng không còn tấn-công Kho Xăng lớn nhất của Quân-Khu I ở Liên Chiểu, sát đèo Hải Vân.

8- Đã chấm dứt tức-thì mọi toan-tính của đă.c-công VC vùng bắc Tỉnh Quảng-Nam vốn giựt mìn đều đều các chuyến xe lửa, giết hại hành-khách thường dân, hằng ngày từ Huế vào . Kể từ cuối năm 1973, đã tái-lập và duy-tri an-ninh 24/24 giờ trên tuyến thiết-lộ này .

9- Đã triê.t-tiêu mọi hoạt động khủng-bố và phá-hoại của biệt động VC nô.i-thành, vốn thường-xuyên quấy rối các phố-phường đông dân. Chỉ trừ một vụ VC xúi giục trẻ con ném chất nổ gây thương-tích cho Cảnh-Sát Lưu-Thông, còn thì kể từ cuối năm 1973, đã tái-lập và duy-tri an-ninh hoàn-toàn tại khắp các thi.-xã và quâ.n-ly., xã-ly lớn trong toàn Quân-Khu I .

10- V.v...

Thám Điệp:

1- Đã tuyển dụng:

22 cán-bộ VC điê.p-viên nô.i-tuyển cho ta;

36 cơ-sở VC thám-viên xâm-nhập cho ta .

2- Đang xây dựng:

91 đầu mối mắ.t-viên để họ hoạt động cho ta .

B . Cô.ng-Sản Đông Âu:

Thám Điệp:

1- Đã tuyển dụng:

2 sĩ-quan Ba-Lan, và

2 sĩ-quan Hung-Gia-Lợi .

Các điê.p-viên này đã được tôi chuyển-giao cho Người Bạn Đồng-Minh, và sau khi hồi-hương họ đã hoạt động nô.i-tuyển cho Thế-Giới Tự Do ngay trong hàng-ngũ Đảng, Nhà Nước và Quân Đội của họ, và tổ-chức quân-sự cô.ng-sản quốc-tế Minh-Uớc Vác Xô Vi, tại thủ đô các nước liên-quan, kể từ cuối năm 1973.

2- Đang móc nối:

3 sĩ-quan Ba-Lan, và

2 sĩ-quan Hung-Gia-Lợi, để họ hoạt động cho ta .

C . Nội Chính:

1- Đã đối-thoại trư.c-tiếp với tha.c-sĩ Vũ Văn Mẫu, Chủ-Tịch, và giáo-sư Võ Đình Cường, dân-biểu Phan Xuân Huy, v.v..., thuộc ban lãnh đạo trung-ương của "Lư.c-Lượng Hòa-Giải Hòa-Hợp Dân-Tộc", được họ hứa chắc là sẽ không gây xáo-trộn an-ninh trê.t-tự chung.

2- Đã cài cấy người của ta vào nô.i-bộ giới "Phê.t-Giáo Tranh Đấu" để ngăn ngừa và đối-phó với mọi mưu-toan bạo động (cũng như phát-hiện cô.ng-sản nằm vùng).

3- Đã chứng-minh trước công-chúng rằng Viê.t-Cộng đã xâm-nhập vào Ban Đại Diện Tổng-Hội Sinh-Viên Huế và Ban Lãnh Đạo "Phong Trào Chống Tham Nhũng" bắt đầu từ họ đạo Phú Cam.

4- Đã cải-chính cu.-thể trước công-luận rằng các cơ-quan an-ninh tình-báo Quốc-Gia không hề "bất cóc" sinh-viên Hoàng Kim Khánh như VC đã dàn cảnh để tuyên truyền.

5- Đã cảnh-giác giới sinh-viên và ho.c-sinh nói chung. Kể từ đầu năm 1975, họ đã dè dặt trong các sinh-hoạt tâ.p-thể và từ bỏ hẳn các cuộc hô.i-thảo có nội dung sách động, đòi hỏi quá đáng, tuyê.t-thực, thái độ cực đoan.

6- Đã khám phá ra việc Viê.t-Nam Quốc Dân Đảng chủ-mưu thủ tiêu một Phê.t-Tử cơ-sở VC tại Tỉnh Quảng-Tín.

7- Đã xâm nhập được vào tất cả các chính-hội, giáo-hội, nghiê.p-hội, hữu-hội, ho.c-hội, văn-hội, thiê.n-hội ... khắp Miền Trung.

8- Đã chặn đứng được kế-hoạch toàn-quốc đồng loạt xuống đường, kể từ đầu năm 1975, của "Phong Trào Chống Tham-Nhũng và Kiến-Tạo Hòa Bình", đòi Tổng-Thống Nguyễn Văn Thiệu phải từ-chức tức-thì.

9- Đã phát-hiện ác-ý vu-cáo một số thành-viên Hội Đồng Tỉnh Thừa-Thiên và Thi.-Xã Huế là cán-bộ VC nằm vùng, để hãm hại những kẻ có chính-kiến bất đồng.

10- V.v...

D . Nội Bộ:

Kể từ ngày tôi về Vùng Chiến-Tuyến, cuối năm 1973:

1-

2- Đã được Bộ Tư-Lệnh Quân Đoàn I & Quân Khu I ủy-thác trách-nhiệm chủ-trì hoạt động chống Cộng tại vùng có dân-cư trên toàn lĩnh-thổ Miền Trung.

3-

4- Đã được Bộ Tư-Lệnh Quân Đoàn I & Quân Khu I tín-nhiệm phân-công chính-trách thiết-lập "Trận Liệt Chính-Trị Cô.ng-Sàn Liên-Khu IV--Liên-Khu V", dùng trong Quân-Lực, Cảnh-Lực, Tình-Báo, Phản-Gián, Thông-Tin, Chiêu-Hồi, v.v...

5-

6- Đã được Người Bạn Đồng Minh tín-cần ủy quyền ký phiếu sử dụng phi-cơ "Air America"; tùy-nghị tiêu tiền không cần hô.i-ý trước. Trước kia, chỉ có chưa đầy 4,000

đồng mà họ phàn-nàn; với tôi, tôi tiêu mỗi tháng hơn
400,000 đồng mà họ vui lòng...

*

Tôi đóng cặp lại, nhìn cảnh thiếu não xung quanh, nén tiếng thở dài.
Thành-tích mà chi, công-trạng mà chi.

Vượt khỏi hải-phận Vùng I, với tôi chưa phải là đã vượt khỏi những gian-nan nguy-
khốn, dưới hình-thức khác, vẫn còn tiếp-tục thử-thách mọi người Viê.t-Nam trên mọi
nẻo đường chiến đấu, để hưng-phục và kiến-thiết Quê Hương.

Một chiếc "trực thăng Cảnh-Sát" (vì sơn hai màu xanh trắng, và do Cảnh-Sát Đă.c-Biệt
sử dụng thường xuyên) còn đậu yên trên chiếc tàu "Pacific Contender", cũng sơn hai
màu xanh trắng, của Hoa Kỳ. Tôi không phải là hành-khách của nó. Không ai đón tiếp,
ủy lạo, hướng dẫn, đỡ đần.

Lúc ấy là đã chạng vạng ngày 31-03-1975. Không phải chỉ có "quân, công, cán, chính",
là bốn giới tiêu-biểu của xã-hội Miền Nam, từ Vùng I thất-tha thất-thểu chạy vào, mà
trên quốc-lộ số 1 cũng đã diễn ra cái cảnh đủ loại xe cộ chen lấn chở người di-tản từ
Kontum, Pleiku, Phú Bổn, Darlac, Bình Định, Phú Yên, Khánh Hòa ... của Vùng II từ
hướng Bắc đổ về phương Nam.

Xe tôi phải lội xuống ruộng, vì không có chỗ để chạy ngược chiều, từ Cam Ranh lên
Nha Trang. Thoáng có tiếng một cụ già nhà ở gần đó ngao-ngán nhìn chúng tôi, lắc đầu
đọc lên hai câu thơ:

Lạc loài một lũ tàn binh

Ài xa đắp lũy, xây thành uống công!

(trích hồi-ký "Về Vùng Chiến-Tuyến" của Lê Xuân Nhuận,
Văn Nghệ xuất bản, 1996, ISBN: 1-886566-15-1)